

Protocol Dyscalculie

SmdB het Visnet 2023 - 2024

Inhoud

Inhoud	2
Stappenplan voor leerlingen met ernstige reken-wiskunde problemen	3
Fase Groen	3
Fase Geel.....	3
Fase Oranje	4
Fase Rood.....	4
Bijlage 1: Vier hoofdlijnen	6
Bijlage 2: Handelingsmodel.....	6
Bijlage 3: Drieslagmodel	6

Stappenplan voor leerlingen met ernstige reken-wiskunde problemen

Er is soms sprake van nalatigheid waardoor de ERWD-route niet is gevolgd en er toch ernstige reken-wiskunde problemen zijn. Dan kan de onderstaande weg (in dit individuele geval) worden gebruikt. Aan scholen wordt vooral geadviseerd te gaan werken met de modellen.

Stappenplan ERWD (individuele route bij zeer ernstige uitval)

Fase Groen

Als de leerling een normale rekenontwikkeling laat zien is er geen aanleiding tot extra zorg.

- De leerkracht observeert dat proces en stuurt op basis van de aanwijzingen in de methode.
- De resultaten van de leerling worden gevolgd (zowel bij dagelijks werk, methodetoetsen als LVS) Indien nodig wordt extra aandacht (leerling) gegeven of aanvullende instructie (leerstof).
- Deze aanvullende acties worden opgenomen in het groepsplan.
- Door zó les te geven zijn en blijven de scores bij de methodetoetsen in elk geval voldoende.

N.B.

Bij al het rekenonderwijs en dus ook in deze fase is het werken met de modellen uit het ERWD-protocol noodzakelijk.

Informatie over de **modellen** kunt u vinden in het ERWD-protocol:

<https://erwd.nl/protocol/primair-onderwijs> Vier hoofdlijnen: pag. 75 e.v.

Handelingsmodel: pag. 136 e.v.

Drieslagmodel: pag. 144 e.v.

Fase Geel

Informatie vanuit D.E.-werkgroep ERWD	Belangrijk:
<p>Als de leerling in het dagelijks werk en bij de bloktoetsen op deelgebieden reken-/wiskunde problemen laat zien, wordt hulp geboden op niveau GEEL.</p> <p>DAN</p> <ul style="list-style-type: none"> • zijn de methodetoetsen van groot belang: op onderdelen scoort de leerling onvoldoende. Leerlingen die bij CITO bij herhaling op niveauwaarde 1,0 of lager scoren, worden in elk geval volgens de aanwijzingen van niveau GEEL verder geholpen. • observeert en analyseert de leerkracht gericht de resultaten op die probleemgebieden. • voert de leerkracht een rekengesprek met de leerling; daarin wordt ook de rekenbeleving van de leerling gepeild *bijlage rekengesprek (zie TIB boek n.a.v. drieslagmodel) - krijgt de leerling individueel of in een subgroep <u>pre-teaching</u> op die probleemgebieden - verwoordt de leerkracht de hulp aan een subgroep in een groepsplan; voor een individuele leerling wordt de hulp verwoord in het handelingsplan. - controleert de leerkracht of bij de volgende twee bloktoetsen aantoonbare vorderingen worden gemaakt op genoemde onderdelen. - wordt afhankelijk van de ontwikkelingen het handelingsplan / groepsplan bijgesteld of afgerond. - <i>Als automatiseren/memoriseren een probleem is:</i> 	<ul style="list-style-type: none"> -wordt er systematisch gewerkt met de rekenmodellen (rekenen van begripsvorming tot vlot leren rekenen)? -D.E. biedt scholing in de modellen op (sub)teamniveau. -hoeveel extra tijd hulp heeft de leerling? (zie ook dyslexie). -hoe is de hulp ingericht? (hulp op automatiseren met r.t. is minder zinvol, pre-teaching wel) -laat leerlingen niet gaan werken op een eigen

<p>laat de leerling oefenen voor memoriseren en automatiseren buiten de rt; Bareka is aanbevolen als de uitval op automatisering niet al te groot is.</p> <p>N.B.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bij het memoriseren en automatiseren is het heel belangrijk te letten op <i>begripsvorming</i>. - In deze fase is het werken met de <i>modellen</i> uit het ERWD-protocol essentieel. - Evalueer deze werkwijze op deze manier met de rekencoördinator of D.E.-orthodidact. - Wees alert op zowel fouten als vergissingen. - Is de oplossingsmanier correct en hoe vlot werkt de leerling?. 	<p>leerroute (eerder op een lager leerjaar dus bij een andere rekengroep)</p> <p>-overleg met de rekencoördinator, de IB en/of de D.E.-orthodidact</p>
--	--

Fase Oranje

Informatie vanuit D.E.-werkgroep ERWD	Belangrijk:
<p>Als er in een periode van twee blokken (bij twee bloктоetsen) te zien is dat ondanks alle hulp en pre-teaching op twee specifieke onderdelen, die extra aandacht hebben gehad, er geen voldoende resultaten zijn op meer dan de helft van de opgaven (<i>bijv. bij een toetsitem met 6 opgaven, er moeten er minstens 4 goed zijn; er moet duidelijk groei zijn</i>), afhankelijk van herkenning van de uitslag met het dagelijks functioneren,</p> <p>én de score van de methodetoets verder achteruit gaat</p> <p>én ondanks die hulp (zie geel) een niveauwaarde bij CITO van 1,0 of lager wordt behaald...</p> <p>Dan</p> <ul style="list-style-type: none"> - vindt er een intern diagnostisch rekenonderzoek plaats (door interne geschoolde rekenexpert of adviseur DE/eerste diagnostisch onderzoek); - verwoordt de leerkracht samen met de interne rekenexpert of adviseur DE de hulp in een handelingsplan; - wordt er expliciet gewerkt met de modellen (4 hoofdlijnen-model [ERWD pagina 75 e.v.], handelingsmodel [ERWD pagina 136 e.v.] en het drieslagmodel [ERWD pagina 144 e.v.]). 	<p>-Het eerste diagnostisch rekenonderzoek kost in totaal 8 uur (uitgevoerd door D.E.).</p> <p>-D.E. biedt scholing om het eerste diagnostisch rekenonderzoek door de rekenexpert van school te laten uitvoeren.</p> <p>-D.E. biedt scholing in de modellen op (sub)teamniveau.</p>

Fase Rood

Informatie vanuit D.E.-werkgroep ERWD	Belangrijk:
<p>Als de rekenproblemen ondanks de intensieve hulp in oranje ernstig en hardnekkig zijn, en hulp is ingezet (zie fase oranje) op specifieke gebieden en het werk met de modellen geen gewenst effect heeft, wordt overgegaan naar fase rood.</p>	<p>-Het tweede diagnostisch rekenonderzoek kost in totaal 8 uur.</p>

<p>Dan wordt de leerling aangemeld voor extern onderzoek door adviseur D.E./ tweede diagnostisch onderzoek. Daarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wordt in dat onderzoek gekeken naar de EF (executieve functies); - is intelligentieonderzoek nodig als CITO Begrijpend lezen lager is dan een niveauwaarde van 2.0; - wordt er een verslag gemaakt c.q. een dyscalculie-indicatie of - verklaring afgegeven (uitsluitend bij $IQ \geq 70$, <u>maar bij voorkeur ≥ 85</u>); - wordt door de adviseur van D.E. in overleg met het team een nieuw handelingsplan én eventueel een O.P.P. opgesteld. 	<p>-Het afgeven van een dyscalculieverklaring kost daarbij nog 3 uur (2 uur voor onderzoeker en 1 uur voor orthopedagoog-generalist).</p>
--	---

Bijlage 1: Vier hoofdlijnen

Vier hoofdlijnen:

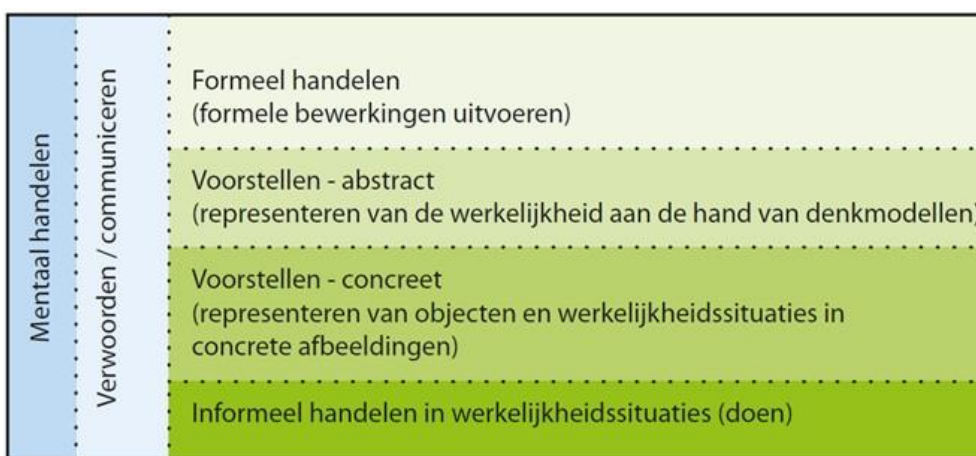
Hoofdfasen Leerlijn

1. Hoofdfasen binnen een leerlijn (protocol ERWD)

Bijlage 2: Handelingsmodel

Handelingsmodel:

Bijlage 3: Drieslagmodel

DRIESLAGMODEL:

